

PÄÄTÖS

Nro 370/2021
Dnro ESAVI/5968/2021

1.12.2021

ASIA

Vesialueen ruoppaaminen Uittimiensalmessa, Hamina

HAKIJA

Salmin osakaskunta

VIREILLETULOTIEDOT

Hakemuksen vireilletulo

Salmin osakaskunta on 22.2.2021 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa ha-
kenut lupaa Uittimiensalmen kunnostamiseen merialueella Haminan kau-
pungissa.

Luvan hakemisen peruste ja toimivaltainen lupaviranomainen

Vesilain (587/2011) 3 luvun 3 §:n 1 momentin 8 kohta ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti.

ASIAN KUVAUS

Taustatiedot

Hankkeen ruoppausalue sijaitsee Haminan kaupungissa Salmin osakas-
kunnan 75-428-876-1 alueella. Läjitysalueet sijaitsevat Salmin osakas-
kunnan 75-428-876-1 alueen lisäksi myös kiinteistöillä Venäläinen 75-
428-3-84, Tommila 75-428-1-30, Kotimetsä 75-428-4-106, Kalliola 75-
428-4-107, Tiirala 75-428-4-3, Rantapelto 75-428-1-32, Latopelto 75-
428-2-19 sekä Uutela 75-428-2-2.

Hankealue kuuluu Salmin osakaskunnalle lukuun ottamatta läjitysalueita,
jotka ulottuvat osittain yksityisten maanomistajien maa-alueille.

Maanomistajilta on saatu kirjalliset suostumukset läjitykselle. Suostumukset on liitetty vesilupahakemukseen.

Uittimiensalmi ei sijaitse asemakaavoitetulla alueella.

Uittimensalmen alueella on Kymenlaakson maakuntavaltuuston 15.6.2020 hyväksymä Kymenlaakson maakuntakaava 2040, jossa Uittimiensalmi sijaitsee virkistysalueeksi (V) merkityllä alueella. Salmen pohjoispuolella on taajamatoimintojen alue (A). Salmen läheisyyteen eteläpuolella ulottuu arvokas harjuaalue tai muu geologinen muodostelma (ge).

Alueella on voimassa osayleiskaava Summa–Neuvoton–Salmi, joka on silloisen Vehkalahden kunnan (nykyisin osa Haminan kaupunkia) kaavoitus- ja mittaustoimiston laatima ja Kunnanvaltuuston hyväksymä 20.2.1991 ja Lääninhallituksen vahvistama 29.11.1991. Osayleiskaavassa Uittimiensalmi on pääasiassa vesialuetta (W). Salmen ranta-alueet ovat maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (MU), maa- ja metsätalousaluetta (M-1) ja loma-asuntoaluetta (RA). Salmen länsipäädyssä on pieni kyläkeskuksen alue (AT) sekä pieni maisemallisesti arvokas alue (SR). Uittimiensalmen edustalle Kaarniemenlahteen on esitetty luonnonsuojelualue (SL).

Vesitaloushanke

Hankkeen tavoitteena on välttävissä tilassa olevien Salmin- ja Neuvottomanlahden välissä sijaitsevan, täysin umpeenkasvaneen Uittimiensalmen kunnostaminen avaamalla umpeenkasvanut vesiyhteys ruoppaamalla ja ruovikkoa niittämällä. Hankkeeseen sisältyy ruoppausta, rantaviivan muuttamista sekä ruoppausmassojen sijoittamista osakaskunnan vesijätömaalle sekä luvan antaneiden yksityishenkilöiden maa-alueille.

Hankkeessa on tarkoitus avata umpeenkasvanut Uittimiensalmi ruoppaamalla ja kaivaa uoman yhteyteen sekä ympärille lisäksi sivulampia ja allikoita kalojen, vesilintujen ja muun vesieliöstön elinympäristöksi. Ruopattavan väylän pohjan leveys on 5 m, syvyys meriveden ollessa nollassa 1,5 m ja luiskien kaltevuus 1:5, jolloin koko uoman leveydeksi tulee noin 18 m. Leveimmillään uoma olisi sivulampien kohdalla noin 40 m. Ruopattavan alueen pituus on 1 000 m ja pinta-ala 29 800 m², josta sivulampien osuus on 6 800 m². Ruoppausmassoja alueelta tulee yhteensä 30 100 m³ktr.

Ruopattavat kokonaisuudet jakaantuvat seuraaviin osakokonaisuuksiin:

Osa-alue	Ruopattava pinta-ala	Ruoppausmassat
Vesitieyhteys, uoma	23 000 m ²	23 500 m ³ ktr
Länsiosan haukitehtaat	1 900 m ²	1 900 m ³ ktr
Keskiosan haukitehtaat	1 600 m ²	1 600 m ³ ktr

Itäosan haukitehtaat	2 100 m ²	3 100 m ³ ltr
Yhteensä	29 800 m²	30 100 m³ltr

Ruoppausmassat läjitetään ruopattavan alueen ympärillä olevalle vesijättö-alueelle osakaskunnan ja yksityisten maanomistajien maille. Läjitysalueiden pinta-ala on yhteensä 39 400 m², ja alueiden etäisyys aukaistavan salmen rantaan 5–10 m. Alueella ei ole tiettävästi ollut sedimentin laatuun vaikuttavaa toimintaa eikä läjitykselle ole tältä osin estettä. Läjitysalueiden sijainnin osalta on lähtökohtana, että suurin osa ruoppausmassoista saadaan siirrettyä kaivinkoneella suoraan kaivusta läjitysalueille ilman että massoja täytyy kuljettaa. Osa läjitysmassoista siirretään kaivinkoneella kertaalleen kauemmaksi uomasta, jotta läjitysalueista tulee mahdollisimman tasaisia ja laakeita.

Läjitysalueiden ja rannan välisellä alueella suoritetaan lisäksi niittomurskausta, jonka tavoitteena on tiheän ruovikon avaaminen vesilinnustolle paremmin soveltuvaksi. Niittomurskausta voidaan tarvittaessa jatkaa tulevaisuudessa alueen pitämiseksi sopivan avoimena. Niittojäte joko kompostoidaan paikan päällä läjitysalueille tai annetaan kompostoitavaksi tai energiakäyttöön ulkopuoliselle toimijalle. Niittomurskauksessa ruokokasvusto niitetään koneellisesti niittomurskaimella mahdollisimman läheltä maanpintaa. Niittomurskain silppuaa ruokokasvillisuuden leikkauksen yhteydessä. Niitettävälle ranta-alueille jätetään pieniä niittämättömiä ruovikkosaarekkeitä, joiden suhteellinen osuus niitettävästä pinta-alasta on noin 5–15 %. Niitettävälle alueille tulee monimuotoisuuden lisäämiseksi myös kaivaa muutamia matalia allikoita, joiden pinta-ala on esim. 10...20 m² ja syvyys noin 0,5 m keskivedestä (N2000 -0,29).

Suunnitelman mukaan niittomurskattava pinta-ala on yhteensä noin 25 500 m², josta uoman eteläpuolella on niitettävää alaa noin 10 800 m², ja uoman pohjoispuolella vastaavasti 14 700 m².

Uittimiensalmen niittomurskattavat alueet ovat samoja alueita, joilla ponttonitelaketjuilla liikkuva kaivinkone työskentelee uomaa ruopatessaan. Liikkuessaan kaivinkone tulee murskaamaan osan ruokokasvillisuudesta ruoppaustöiden yhteydessä, mikä pienentää varsinaista niittomurskattavaa pinta-alaa. Niittomurskausta voidaan yleisesti hyödyntää esim. sellaisilla alueilla, joilla ruovikko on niin tiheää ja kovakortista ettei alue sovi karjan laiduntamiseen. Uittimiensalmen ympäristössä niittomurskauksella on ensisijaisesti tarkoitus luoda rannoista avoimemmat ja houkuttelevammat vesilinnustolle.

Ruoppaus voidaan suorittaa esimerkiksi big float -tyyppisellä kelluvalla, pitkäpuomisella kaivinkoneella, jolloin ruopattavaa uomaa etenemällä voidaan ruoppausmassa läjittää suoraan uoman sivuilla sijaitseville läjitysalueille. Läjitysalueiden maisemointi voidaan suorittaa niiden mantereen- ja Hevossaaren puoleisilta osilta perinteisen kaivinkoneen avulla.

Samentumishaittojen minimoimiseksi salmen alue voidaan sulkea ruoppauksen ajaksi silttiverholla Hevossaarentien sillan, sekä salmen itäpään kohdalta. Ruoppaus ajoitetaan syksylle ja/tai talvelle niin, että siitä on mahdollisimman vähän haittaa alueen vesiluonnolle tai virkistyskäytölle. Salmen ali Hevossaarentien länsipuolella kulkevat vesijohto ja käyttämätön paineviemäri otetaan huomioon ruoppauksen aikana ja niiden kohdalla ruoppaussyvyys jätetään tarvittaessa matalammaksi.

Uoman pohjoispuolelle on esitetty pääuomaa matalampia ruopattavia aluita, joiden koko vaihtelee. Altaat ovat yhteydessä pääuomaan kapeiden yhdysuomien kautta.

Kunnostussuunnitelmassa on esitetty hauen kutupaikkoja, ns. haukitehtaita, Uittimiensalmen länsiosaan, keskiosalle sekä itäosalle. Altaiden pohjan tasoksi on esitetty -0,79 (MW -1,0 m) ja luiskien kaltevuudeksi 1:5. Altaisiin johtavien yhdysuomien täyssyväksi (taso -0,79) leveydeksi on esitetty 2 m. Riittäväällä leveydellä ehkäistään uomien umpeen kasvamista. Altaiden reunat tehdään epäsäännöllisiksi ja niihin jätetään muutaman neliömetrin suuruisia ruokosaarekkeitä monimuotoisuuden ja epäsäännöllisyyden lisäämiseksi. Ruokosaarekkeet ja epäsäännöllinen rantaviiva mahdollistavat enemmän suojapaikkoja hauen kudulle sekä vesilinnustolle.

Luonnonolosuhteet

Luonnonympäristöltään Uittimiensalmen alue on tyypillistä umpeenkasvanutta matalan veden aluetta, missä valtalajina on järviruoko. Umpeenkasvaneen salmen ranta-alueet ovat metsää ja peltoa, josta osa on käytöstä poistettu.

Kymijoen vesi ja ympäristö ry on tehnyt Uittimiensalmen luontokartoituksen kesällä 2021. Luontokartoitusraportin mukaan Uittimiensalmi oli lähes kauttaaltaan melko korkean ja tiheän järviruokokasvillisuuden peittämää, minkä on yleensä katsottu vähentävän luonnon monimuotoisuutta. Kasvillisuus monipuolistuu siirryttäessä kauemmas toimenpidealueelta. Kartoituksessa ei havaittu viitasammakkoa, eikä itämerenlaukkaneilikkaa. Salmen länsipuolella oleva mosaiikkimainen Salminlahti tai Kaarniemenlahti tunnetaan vahvasta haukikannastaan ilman, että kantaa erikseen on tuettu. Rauhoitettu ja direktiiviliitteessä IV mainittu täplälampikorento on kartoituksessa havaituista lajeista huomionarvoisin.

Geologian tutkimuslaitoksen maaperäkartan mukaan vallitseva maalaji noin 1 m syvyydessä on Uittimiensalmen kohdalla liejua. Ranta-alueella vallitsevat maalajit ovat savi ja hiekkamoreeni.

Kunnostettu Uittimiensalmi olisi kokonaisuudessaan matalan veden (0–1,5 m) aluetta, ja tarjoaisi lisääntymisaluetta esimerkiksi hauelle, joka on rehevöitymistä ylläpitävien särkikalojen tärkein saalistaja. Avattuna salmi lisäisi myös alueen kalastusmahdollisuuksia ja hakijan mukaan kunnostushankkeen jälkeen olisi tarkoitus rakentaa salmen rannalle esteetön kalastuspolku kalastusmahdollisuuksia parantamaan.

Merialue ja sen käyttö

Vesimuodostumat "Salmilahti" (2_Ss_008) ja "Summan edusta" (2_Ss_007), jonka osa Neuvottomanlahti on, on luokiteltu 3. vesienhoitokaudella välttävään tilaluokkaan. Merkittävin laskujoki Salminlahdella on pohjoisesta laskeva Nummenjoki, jota ei ole luokiteltu, mutta erityisesti joen valuma-alueelta kulkeutuva typpikuormitus lahdelle voi olla runsaiden sateiden aikana merkittävä. Neuvottomanlahteen laskee muutamia pieniä pelto-ojia, sekä läheisen asutuksen hajakuormitusta ja hulevesiä. Kokonaisuudessaan valuma-alueilta tuleva kuormitus ja sen hallinta on merkittävässä osassa kummankin lahden vedenlaadun kannalta. Koska ravinnekuormitus on pääosin peräisin valuma-alueelta, ei Uittimiensalmen avaamisella todennäköisesti suoraan vaikuteta veden laatuun kummankaan salmen puolella. Kuitenkin, jos salmi avataan, pääsee vesi virtaamaan sen yhdistämien lahtien välillä, millä voi olla esimerkiksi lahtialueiden perukoiden umpeenkasvua hidastava vaikutus.

Sekä Salminlahti että Neuvottomanlahti ovat pohjoisosiltaan matalia syvyyden ollessa 0–3 m. Uittimiensalmen suualueilla syvyys vaihtelee 26.10.2020 Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimesta suoritettujen mittausten perusteella meriveden ollessa nollassa välillä 0,4–1,4 m.

Taulukko 1. Merivedenkorkeus Haminan mareografiasteikolla 1928–2020.

	MW	N ₂₀₀₀
HW (ylivedenkorkeus)	+ 1,97	+ 2,18
MHW (keskiylivedenkorkeus)	+ 1,16	+1,37
MW (keskivedenkorkeus)	+ 0,00	+0,12
MNW (keskialivedenkorkeus)	- 0,78	- 0,57
NW (alivedenkorkeus)	- 1,15	- 0,94

Uittimiensalmen Salminlahden puoleisen suun vierellä sijaitsee Salmin osakaskunnan venevalkama ja veneenlaskuluiska, jotka ovat osakaskunnan jäsenten käytössä. Veneliikenne on huviveneily- kalastus- ja metsästyspainotteista. Salmin osakaskunta myy vuosittain noin 100 pyydysmerkkiä alueelleen. Salminlahti on myös suosittu vesilinnustusalue paikallisten keskuudessa. Neuvottomanlahden puolella Uittimiensalmea lähin venevalkama on lahden itärannalla noin kilometrin päässä salmen suulta. Lahden vesialuetta käytetään pääosin huviveneilyyn ja kalastukseen ja Neuvottoman osakaskunta myy alueelleen vuosittain noin 2 000 pyydysmerkkiä.

Itse Uittimiensalmen rannalla ei ole asutusta, vaan ranta rajoittuu peltoihin, metsiin ja niittyihin. Lähimmät vapaa-ajan tai vakituiset ranta-asunnot ovat

Salminlahden puolella heti Uittimiensalmen suualueen etelärannalla ja noin 300 m:n päässä salmen suulta pohjoisrannalla. Salmen Neuvottomanlahden puoleisen suun etelärannalla lähimmät rakennukset ovat noin 200 m:n päässä salmen suulta, mutta pohjoisrannalla lähin asutus on noin kilometri Neuvottomanlahden puolella.

Uittimiensalmen yli kulkee Kymenlaakson sähkön sähköjohto Hevossaarentien itäpuolella, salmen alittaa Salmin vesiosuuskunnan vesijohto sekä paineviemäri, joka ei ole käytössä tien länsipuolella. Tiepenkereessä kulkee Telian kaapeli.

Hankkeen hyödyt ja siitä aiheutuvat menetykset

Hanke muuttaa rantaviivaa ja maisemaa alueella.

Hankkeessa parannetaan alueen kalataloudellista, linnustollista ja yleistä luontoarvoa. Tämä sisältää itse vesiyhteyden avaamisen lisäksi erikokoisten sivulampareiden ja pienempien allikoiden kaivamista uoman sivuille, sekä tiheän ruovikon niittomurskausta alueen avoimuuden lisäämiseksi.

Uittimiensalmen avaamisella parannetaan myös veden virtausta rehevöitymisestä ja umpeen kasvamisesta kärsivien Salminlahden ja Neuvottomanlahden välillä, mikä todennäköisesti hidastaa umpeenkasvun haitallisia vaikutuksia lahtien takaosissa etenkin virkistyskäyttöä ajatellen. Uittimiensalmen kunnostus palvelee myös Salminlahdella sijaitsevaa linnustollisesti arvokasta Natura 2000 -aluetta tarjoten lisää erityisesti vesilinnustolle soveltuvaa elinympäristöä.

Hanke palvelee paikallisten asukkaiden lisäksi luontomatkailua.

Uittimiensalmen ruopattavan alueen naapurikiinteistöille aiheutuu haittaa ruoppausmassojen läjityksen muodossa. Toisaalta läjitys kohdistuu suurelta osin vesijätöksi luokiteltavalle alueelle ja läjitysmassan kuivuessa esimerkiksi puuston määrä, ja kasvuolot näillä alueilla tulevat todennäköisesti paranemaan. Kiinteistöjen arvo voi myös nousta, kun ne hankkeen jälkeen rajoittuvat auki ruopattuun salmeen umpeenkasvaneen vesijättömaan sijaan.

Salmen kunnostaminen palvelee myös alueen yleistä virkistyskäyttöä ja mahdollistaa kalastuksen lisäksi pienimuotoisen veneliikenteen lahtialueiden välillä Hevossaarentien sillan alikulkukorkeuden (2,0 m meriveden ollessa nollatasolla) sallimissa rajoissa.

Itse ruoppaus voi hetkellisesti samentaa vettä sekä Salminlahden että Neuvottomanlahden puolella, mutta silttiverhon asentamisella ruoppaustöiden ajaksi tätä haittaa voidaan tehokkaasti ennaltaehkäistä.

Kunnostus on tarkoitus aloittaa syksyllä 2022. Niittomurskaus ja ruoppaus kestävät kahdesta kolmeen kuukautta. Alueen maisemointi ja viimeistely toteutetaan vuoden kuluttua ruoppauksesta ja läjityksestä, kun massat ovat kuivuneet koneita kantaviksi. Viimeistelytyöt kestävät joitakin viikkoja.

ASIAN KÄSITTELY

Täydennys

Hakemusta on täydennetty 25.2.2021, 26.2.2021, 29.6.2021, 8.9.2021 ja 14.9.2021. Tiedot on kuvattu tarkemmin edellä Asian kuvaus -kohdassa.

Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi) 29.9.- 5.11.2021.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Haminan kaupungin verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Liikenne- ja viestintävirastolta (Traficom), Haminan kaupungilta ja Haminan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Lausunnot

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen lausunto

Rakentaminen on suoritettava siten, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa tai häiriötä vesialueelle. Rakentamisessa on käytettävä sellaisia työmenetelmiä ja kalustoa, että veden samentuminen sekä maisema- ja meluhäiriöt jäävät mahdollisimman vähäiseksi.

Työalue ympäristöineen on siistittävä ja viimeisteltävä ympäristöön soveltuvaksi.

Eniten sameutta ja melua aiheuttavat työvaiheet tulee tehdä lomakauden 1.6–31.8 ulkopuolella.

Eniten sameutta aiheuttavien työvaiheiden ajaksi salmen pää tulee sulkea kiintoaineksen leviämistä vähentävällä silttiverholla. Tarvittaessa kummasakin päässä salmea.

Työt on tehtävä siten, ettei alueella olevia kaapeleita ja putkia vahingoiteta. Mikäli töitä tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, jossa jäätä on rikottu tai jään kantavuus töiden vuoksi huonontunut, merkittävä asianmukaisin varoitusmerkein.

Hanke ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista vaikutusten jäädessä paikallisiksi.

Työnaikaista tarkkailua tulee tehdä vesinäyttein. Kerran kahdessa viikossa otettavista näytteistä tulee analysoida ainakin seuraavat parametrit: näkösyvyys, lämpötila, liukoinen happi, hapen kyllästysaste, sameus, pH, N_{kok} ja P_{kok} . Näytteet otetaan salmen kummassakin päässä olevista pisteistä, joiden tulee sijaita silttiverhon ulkopuolella. Vertailunäytteet tulee ottaa samoista tarkkailupisteistä ennen hankkeen alkamista. Tarkempi suunnitelma tarkkailun toteutuksesta, jossa on esitetty tarkkailupisteiden sijainti, tulee toimittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen työn aloittamista. Olemassa olevia tarkkailupisteitä Salmilahti 185 ja Neuvottomanl 188 on mahdollista käyttää vertailu- /tarkkailuasemina. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tulee jättää mahdollisuus tehdä tarpeellisia muutoksia tarkkailusuunnitelman sisältöön. Tarkkailun tulokset ja niistä tehtävä koosteraportti tulee toimittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Töiden aloittamisesta ja valmistumisesta on ilmoitettava kirjallisesti Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto

Hanke parantaa veden vaihtuvuutta ja hauen kutumahdollisuuksia Uittimiensalmen alueella. Lisäksi hanke edistää kalastusmahdollisuuksia Kaarniemenlahden ja Neuvottomanlahden alueilla salmen avautuessa vesiliikenteelle. Koska alue on nykytilassa pitkälti umpeenkasvanut, ei salmen avaamisesta ennalta arvioituna koidu merkittävää haittaa kalojen poikastuotannolle. Salmen suualueiden ruoppaukset voivat tosin haitata kudun onnistumista, mikäli ruoppaukset ajoittuvat kevätkudun ajalle ja ruoppauksissa poistetaan kutuun soveltuvia alustoja. Koska ruoppaukset eivät ulotu syvälle, on kuitenkin mahdollista, että ruopattaville alueille leviää luontaisesti uposkasvillisuutta, joka vastaavasti tukee esimerkiksi ahvenen poikastuotantoa.

Kalatalousviranomaisen näkemyksen mukaan hankkeella saavutettava kalataloudellinen hyöty on mahdollista haittaa suurempi. Kevätkutuisten kalojen poikastuotannon turvaamiseksi on kuitenkin suositeltavaa ajoittaa salmen suualueiden ruoppaustyöt keskeisimmän kutuajan 1.4.–15.6. ulkopuolelle. Salmen suualueille ja lahtialueille kohdistuvan kuormituksen vähentämiseksi on lisäksi suositeltavaa, että suualueiden ruoppaukset toteutetaan viimeisenä. Näin vähennetään hankkeen aikana kiintoaine-, ravinne- ja humuspitoisen veden virtausta hankealueen ulkopuolelle. Hankkeen valmistuttua voi niin ikään olla tarpeellista rajoittaa vesikulkuneuvojen moottorin

käyttöä salmen alueella keskeisimpänä lintujen pesimäaikana ja kalojen kutuaikana. Edellä mainituilla tarkennuksilla kalatalousviranomainen pitää hanketta kannatettavana ja kalataloutta edistävänä.

Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) lausunto

Suunnitellun hankealueen läheisyydessä ei sijaitse vesilain mukaisia yleisiä kulkuväyliä (vesiväyliä) eikä merenkulun turvalaitteita.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii Suomen merikarttaviranomaisena ja julkaisee Suomen meri- sekä järviolueilta painettuja ja elektronisia merikarttoja. Hankkeesta vastaavan tulee ilmoittaa muuttuneista kartoitustiedoista (muuttunut vesisyvyys, rantaviivamuutokset) Traficomin internet-sivuilla (Liikenne > Merenkulku > Vesiväylänpito) olevalla vesistörakenteen valmistusilmoituksella. Ilmoituksen perusteella muuttuneet kartoitustiedot tallennetaan tietokantaan. Valmistusilmoitus on toimitettava Traficomille joko verkkosivujen kautta, sähköpostitse: kirjaamo@traficom.fi tai postitse osoitteeseen: Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, PL 320, 00059 TRAFICOM. Valmistusilmoituksessa tulee ilmoittaa Traficomin diaarinumero TRAFICOM/479995/04.04.05.05/2021.

Haminan kaupungin lausunto

Hanketta voidaan puoltaa sen monien myönteisten vaikutusten vuoksi. Massojen läjityksen osalta tulee varmistaa, etteivät massat pääse huuhtoutumaan takaisin vesistöön. Ruoppauksen aikaiseen samentumisen hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota ja siksi hakemuksessa esitettyä siltiverhoilua ja työnaikaisia kaivukatkoja pidetään hyvänä ratkaisuna samentumishaittojen estämiseksi.

Muistutus

████████████████████ on todennut, ettei hänellä ole mitään sitä vastaan, että Uittimiensalmi ruopataan, mutta suunnitelmassa esitetty ruoppausalueen luiskaus 1:5 ei käytännössä ole muistuttajan kiinnostuksen kohdalla mahdollinen, koska vesijättömaa-alue kyseisessä kohdassa on kapea. Käytännössä kaivannon reunasta tulisi pystysuora. Koska merenpinnan korkeus vaihtelee Haminassa, tulisi osa muistuttajan palstasta aikaa myöten sortumaan kaivantoon. Kaivanto tulee tehdä tuetuna, jolloin sortuminen voidaan estää.

Läjitysmassojen sijoittelussa on huolehdittava, ettei niiden taakse jää alueita, joista vesi ei pääse virtaamaan pois.

Selitys

Hakija on selityksessään ilmoittanut, että hanke toteutetaan lausuntojen ohjeiden mukaisesti.

Muistutuksen osalta väylää siirretään lounaaseen siten, että kiinteistön ja väyläalueen väliin jää vähintään 5 m muokkaamatonta maata. Selitykseen on liitetty maanomistajan kirjallinen suostumus väylän siirrosta.

Täydennys

Hakija on aluehallintoviraston pyynnöstä täydentänyt hakemustaan 18.11.2021 hankkeen aikataulun osalta. Tiedot on kuvattu tarkemmin edellä Asian kuvaus -kohdassa.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Vesitalouslupa

Aluehallintovirasto myöntää Salmin osakaskunnalle luvan Uittimiensalmen kunnostamiseen merialueella Haminan kaupungissa hakemuksen 22.2.2021 ja sen täydennysten mukaisesti. Lupa käsittää Uittimiensalmen ruoppauksen kiinteistöjen Salmin osakaskunta 75-428-876-1, Latopelto 75-428-2-19 ja Uutela 75-428-2-2 alueella sekä ruoppausmassojen läjittämisen kiinteistöillä Salmin osakaskunta 75-428-876-1, Venäläinen 75-428-3-84, Tommila 75-428-1-30, Kotimetsä 75-428-4-106, Kalliola 75-428-4-107, Tiirala 75-428-4-3, Rantapelto 75-428-1-32, Latopelto 75-428-2-19 sekä Uutela 75-428-2-2 sekä niittomurskaukseen kiinteistöillä Salmin osakaskunta 75-428-876-1, Latopelto 75-428-2-19, Kotimetsä 75-428-4-106, Kalliola 75-428-4-107, Uutela 75-428-2-2 ja Venäläinen 75-428-3-84.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja jäljempänä esitetyt määräyksiä.

Lupamääräykset

1. Uittimiensalmen kunnostus on tehtävä 26.2.2021 päivätyn hakemussuunnitelman ja 8.9.2020 päivätyn suunnitelmakartan (mittakaava 1:1000) sekä 8.9.2020 päivättyjen poikkileikkauskuvien (mittakaava 1:200/1:40) mukaan kuitenkin siten, että kiinteistön [REDACTED] kohdalla ruoppausalueen ja kiinteistön väliin jää vähintään 5 m muokkaamatonta aluetta. Ruoppausmassojen kokonaismäärä saa olla enintään 30 100 m³ltr.
2. Ruoppausmassat on sijoitettava suunnitelmakartan (8.9.2020, mittakaava 1:1000) mukaan. Läjitysalueiden pinta-ala saa olla yhteensä enintään 39 400 m².
3. Niittomurskaus on toteutettava suunnitelmakartan (8.9.2020, mittakaava 1:1000) mukaan. Niittomurskausalueiden pinta-ala saa olla yhteensä enintään 25 500 m².

Töiden suorittaminen

4. Jokainen työvaihe on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti ja siten, että vesialueelle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Ruoppausta tai niittomurskausta ei saa tehdä 1.6.–31.8. välisenä aika, eikä ruoppausta 1.4.–31.5. välisenä aikana salmen sualueilla.
5. Sameutta aiheuttavien työvaiheiden ajaksi salmen päät tulee sulkea kiinto-aineksen leviämistä vähentävällä silttiverholla. Silttiverho saadaan poistaa kuukausi sen jälkeen, kun vesialueen samentumista aiheuttavat työt ovat päättyneet.
6. Läjitettävät massat tulee sijoittaa hakemuksessa esitetyille alueille siten, etteivät massat missään olosuhteissa pääse valumaan vesistöön.
7. Jos työt tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti.
8. Luvansaajan on selvitettävä työalueella mahdollisesti olevat johdot ja kaapelit. Työt on tehtävä niitä vaurioittamatta.
9. Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

Tarkkailu

10. Ruoppauksen ja niittomurskauksen aikaista tarkkailua tulee tehdä vesinäyttein, jotka otetaan kerran kahdessa viikossa. Näytteistä tulee analysoida ainakin seuraavat parametrit: näkösyvyys, lämpötila, liukoinen happi, hapen kyllästysaste, sameus, pH, N_{kok} ja P_{kok} .

Tarkempi suunnitelma tarkkailun toteutuksesta, jossa on esitetty tarkkailupisteiden sijainti, tulee toimittaa Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle viimeistään kuukautta ennen työn aloittamista. Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarkentaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta, tarkkailun kattavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Tarkkailun tulokset sekä niistä tehtävä koosteraportti on toimitettava Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Haminan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Yksittäisten tarkkailukertojen tulokset on toimitettava niiden valmistuttua ja koosteraportti on toimitettava kahden kuukauden sisällä töiden päättymisestä.

Töiden toteuttaminen

11. Hanke on aloitettava neljän vuoden kuluessa ja toteutettava olennaisilta osin viiden vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Ilmoitukset

12. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Haminan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.
13. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Haminan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom).

Valmistumisilmoituksen yhteydessä on ilmoitettava muuttuneet kartoitustiedot liikenne- ja viestintäviraston lausunnossa esittämien ohjeiden mukaisesti.

PERUSTELUT

Vesiluvan perustelut

Hankkeen tarkoituksena on Haminassa sijaitsevan Uittimiensalmen kunnostaminen avaamalla umpeen kasvanut vesiyhteys ruoppaamalla ja ruovikkoa niittämällä. Hanke parantaa veden virtausta, lisää virkistyskäyttöarvoa ja lisää vesilinnustolle soveltuvaa elinympäristöä. Hanke parantaa pitkällä tähtäimellä kalojen lisääntymismahdollisuuksia ja myös alueen kalastollista arvoa.

Hanke ei ole voimassa olevan osayleiskaavan vastainen.

Hanke on Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelman tavoitteiden mukainen eikä ei vaikeuta vesienhoitosuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista vaikutusten jäädessä paikallisiksi. Hanke ei myöskään vaikuta haitallisesti Suomen merenhoitosuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Hanke ei vaikeuta Hamina-Kotka rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelmassa esitettyjen tulvariskien hallinnan tavoitteiden saavuttamista hankkeen vaikutusalueella.

Hankkeeseen liittyvistä ruoppaus- ja niittotöistä saattaa aiheutua ohimenevää samentumista hankealueen läheisyydessä. Haittaa on vähennetty rajaamalla ruoppaus- ja niittotyöt virkistyskäyttökauden ulkopuolelle. Haittaa kevätkutuisille kaloille on vähennetty rajaamalla salmen suualueiden

ruoppauksen toteutusaikaa. Sameutta aiheuttavien työvaiheiden ajaksi salmen päät on määrätty suljettaviksi silttiverholla, mikä estää osaltaan kiintoaineksen leviämistä läheiselle merialueelle.

Ruoppaus- ja läjitysalueella olevien kiinteistöjen omistajat ovat antaneet suostumuksensa hankkeen toteuttamiselle. Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna sitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Siten luvan myöntämisedellytykset ovat olemassa.

Luvan saaja on vastuussa hankkeesta aiheutuvasta edunmenetyksestä. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetykset, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Aluehallintovirasto ottaa Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen, Haminan kaupungin ja liikenne- ja viestintäviraston vaatimukset huomioon lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

Muistutuksen johdosta aluehallintovirasto toteaa, että hakija on ilmoittanut muuttavansa hankealuetta muistuttajan kiinteistön läheisyydessä. Tämä on huomioitu lupamääräyksessä 1.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilain (587/2011) 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5, 6, 7, 8, 10, 11, ja 18 § ja 11 luvun 21 §.

KÄSITTELYMAKSU

Käsittelymaksu on 6 450 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2021 annetun valtioneuvoston asetuksen (1121/2020) mukaisesti. Asetuksen liitteen kohdan 3.2 taulukon mukaan ruoppausta koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 10 750 euroa, kun ruopattava määrä on yli 20 000 mutta alle 200 000 m³ltr. Asetuksen liitteen mukaan maksu voidaan periä 10–50 % taulukon mukaista

pienempänä, jos asian käsittelyn vaatima työmäärä on taulukossa mainittua määrää pienempi. Maksu peritään 40 % taulukkohintaa pienempänä (10 750 x 0,6).

TIEDOTTAMINEN

Päätös

Salmin osakaskunta
Haminan kaupunki
Haminan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
Traficom
Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiassa.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Haminan kaupungin verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITE

Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Ville Salonen ja esitellyt ympäristöylikontrollin Maria Sippala.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin-ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **7.1.2022**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja

- o asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
- o asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)
PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611
asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)
telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>